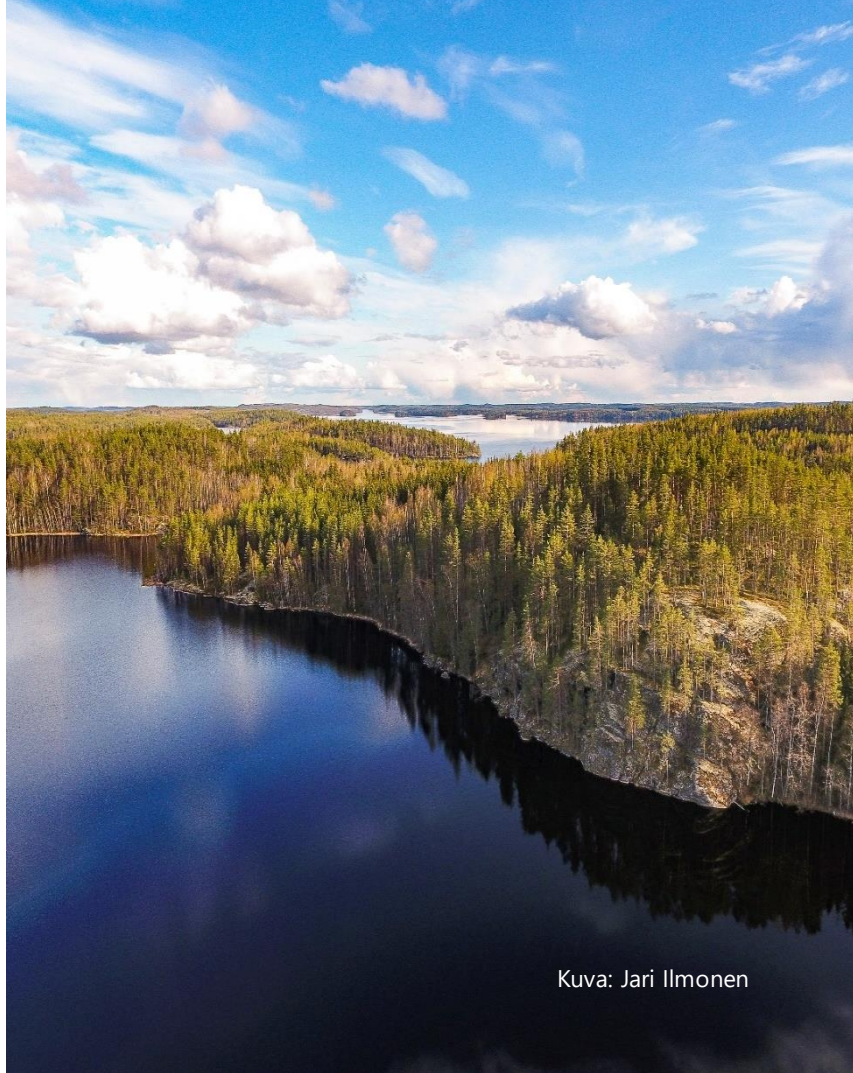

Saimaan norppasaaristosta Unescon maailmanperintökohde

Meeri Koivuniemi

Love Saimaa –verkoston tapaaminen

19.8.2021

Saimaan maailmanperintöhanke

- Maailmanperintöluettelon hakemukseen tähtäävä hanke alkanut Metsähallituksella 1.1.2021
 - Lisätty kansalliseen aieluettelon (valmistelu vuonna 2020)
- Hankkeessa mukana lisäksi
 - Ympäristöministeriö
 - Etelä-Savon, Etelä-Karjalan, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitot
 - Etelä-Savon (Kaakkois-Suomen, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan) ELY-keskukset
 - Joensuu, Liperi, Rääkkylä, Heinävesi, Varkaus, Rantasalmi, Savonlinna, Kitee, Sulkava, Juva, Puumala, Mikkeli, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari ja Lappeenranta (16 kpl)
 - Saimaan Geopark
- Maailmanperintöluetteloon pääsy on merkittävä tunnustus maailman arvokkaimmille luonto- ja kulttuurikohteille

Kolme peruspilaria maailmanperintökohteissa

1) Yleismaailmallinen erityisarvo (*Outstanding Universal Value*)

- Tämän määrittäminen on nimeämisen pääperiaate
- Kohteen tulee olla kansainvälisesti ainutlaatuinen

2) Kriteerit; 10 eri kriteeriä kulttuuri- ja luontokohteille

- Saimaalla saimaannorppaan perustuen **IX** evolutiivisesti kiinnostava kohde ja **X** erityisen merkittävän uhanlaisen lajin tyysija

3) Eheys; kohde käsittää kaikki olennaiset alueet, jotka ovat riittävän koskemattomia yleismaailmallisten arvojen säilyttämiseksi

(ix)

to be outstanding examples representing significant on-going ecological and biological processes in the evolution and development of terrestrial, fresh water, coastal and marine ecosystems and communities of plants and animals

(x)

to contain the most important and significant natural habitats for in-situ conservation of biological diversity, including those containing threatened species of outstanding universal value from the point of view of science or conservation.

Saimaan norppasaaristojen yleismaailmallinen erityisarvo

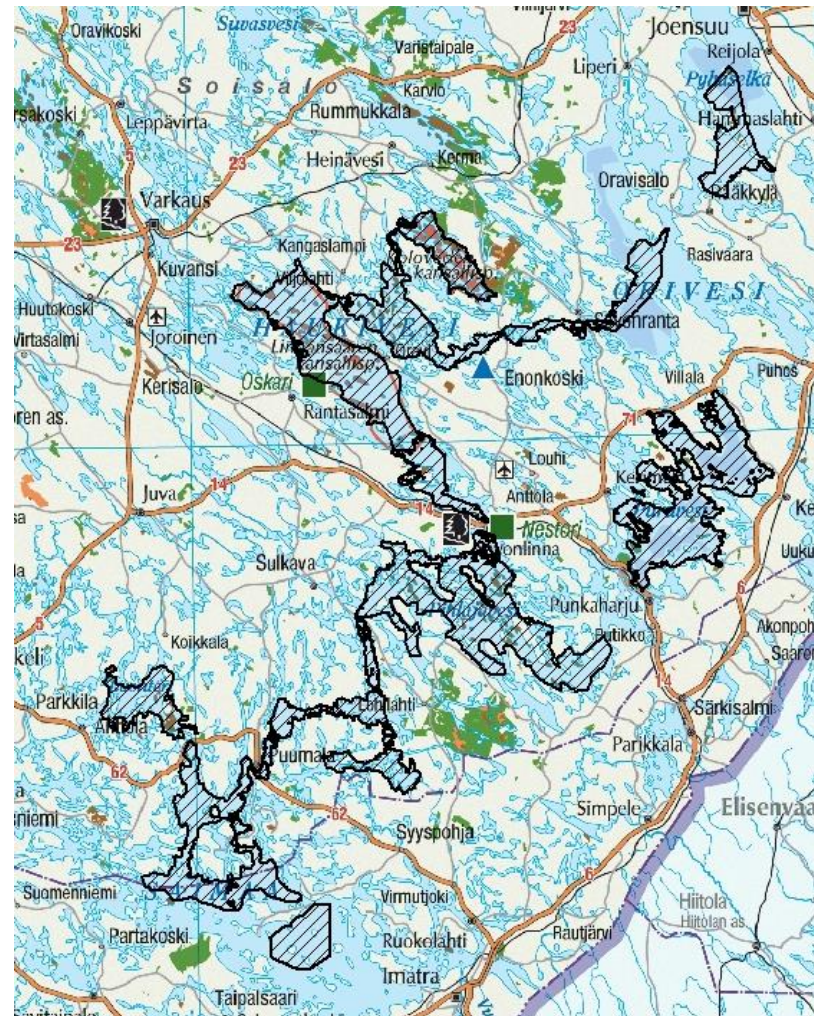
- **Ainoa elinalue kotoperäiselle uhanalaiselle saimaannorpalle**
- **Edustavin kohde makeanveden järvestä, jota asuttaa maansaartama hylje**
 - Norpan alalaji jäi jääkauden jälkeen eristykseen ja lajiutuu hitaasti omaksi lajikseen
 - Sopeutuminen uudenaikaiseen makeanveden ympäristöön; erot värityksessä, hampaissa ja kallonmuodoissa yms.
 - Poikkeuksellinen käyttäytyminen; mm. erakkoisuus ja lumipesissä pesiminen
 - Pitkään seurattu ja paljon tutkittu laji
 - Malliesimerkki onnistuneesta lajin suojelusta (vrt. 80- luku)
- **Hakemuksessa verrataan muihin makeaveden hyljepopulaatioihin**
 - Perusteltava Saimaan ainutlaatuisuus suhteessa näihin
 - Baikalinhylje, laatokannorppa, kirjohylje Iliamna järvessä (Alaska) ja ungavanhylje (Kanada)

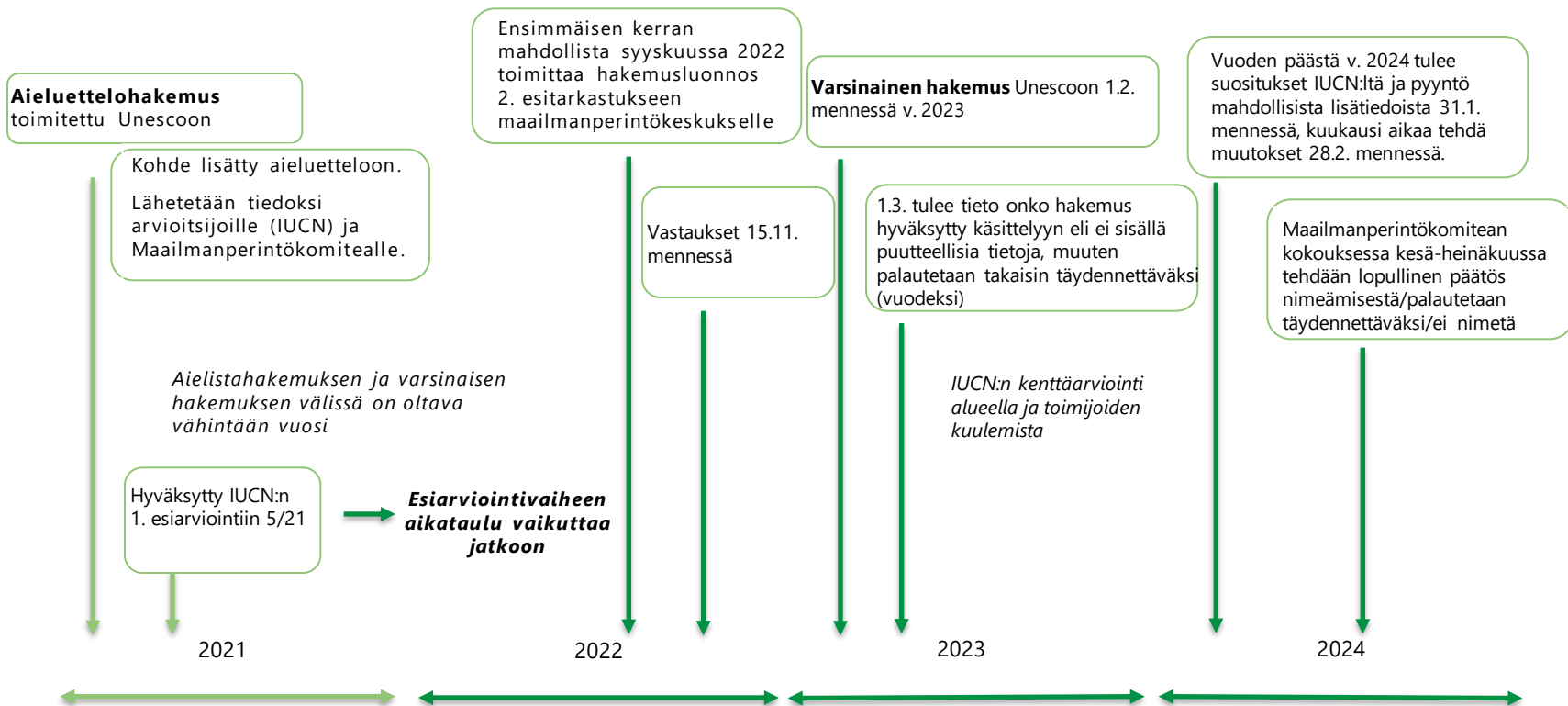
Kuva: Meeri Koivuniemi

Saimaalle suunniteltu maailmanperintöalue

- **Natura 2000 alueiden rajauksen sisäpuolella**
 - Norppasaariston kansallinen sarjakohde, koska 11 Natura- aluetta osittain erillään (n. 1890 km²)
 - Neljä maakuntaa; Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala
 - Natura-alueet 17 kunnan alueella; kaikki otettu mukaan kohteen suunnitteluun
 - Luontokohteilta ei edellytetä suojavyöhykettä, kuten kulttuurikohteilta
- **Lopullinen aluerajaus voi vielä tarkentua mm. kuntien kanssa käytävissä neuvottelujen perusteella ja IUCN:n (kansainvälisen luonnonsuojeluliiton) tarkastuskäynnin yhteydessä**
 - Tarvittava tieteellinen tieto jo olemassa saimaannorpasta ja Natura 2000-verkosto luo vahvan pohjan kohteelle edetä
 - Lisäsuojelua mm. EU:n ja Suomen lainsäädäntö, Saimaannorpan suojelun strategia – ja toimeenpanosuunnitelma, kalastusrajoitukset ja Vuoksen juoksu sääntely ja populaation jatkuva seuranta

Hakuprosessin eteneminen

Mihin sitoudutaan, jos Saimaa saadaan UNESCO:n maailmanperintöluetteloon?

- Saimaannorppakannan ja norpan elinympäristön vaaliminen taattu kansallisella lainsäädännöllä
- Tekemään maailmanperintökohteiden arvoja tunnetuksi
 - Opetuksellinen, viestinnällinen ja tieteellinen puoli keskeistä
- Raportoimaan UNESCO:lle (joka 6. vuosi) kohteen tilasta
 - Sitoudutaan säilyttämään kohteen arvot hyvässä kunnossa seuraaville sukupolville, jolloin myös kohde säilyy maailmanperintöluettelossa
- Laatimaan sekä päivittämään hallinto- ja kehityssuunnitelmaa ja kestävän matkailun suunnitelmaa

Maailmanperintöarvon mukanaan tuomia hyötyjä alueelle

- Maailmanlaajuisesti tunnettu status
- Parantaa alueen tunnettavuutta ja vahvistaa paikallisten identiteettiä
- Piristää elinkeinoelämää ja lisää työllisyyttä
- Lisää kansainvälistä matkailua alueella, muuttaa sen profiilia; tullaan kauempaa ja viivytään pidempään ja käytetään laajasti palveluita
- Kansainvälinen verkostoituminen, esim. kahden kohteen välinen yhteistyö ja muut maailmanperintökohteet
- Yhteinen tavoitetila maailmanperintökohteen arvojen säilymisessä alueen toimijoille
 - Paikallisten toimijoiden (kunnat, viranomaiset, yrittäjät jne.) saumaton yhteistyö on olennaista alueen kehittämisessä, jotta taataan hyödyt
 - Kehittäjä norpanhuomioivaan vastuullisesti toteutettavaan luontomatkailuun
- Mahdollistaa erilaisten rahoitusvälineiden hakemisen alueen kehittämiseen sekä luonnonsuojelualueiden hoitoon ja käyttöön

Kiitos!

<https://www.metsa.fi/projekti/saimaan-maailmanperintohanke/>

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus